

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Poročilo narodne manjine deželnega zbora o upravnej reformi.

(Konec.)

Začetke okrajnih občin už zdaj imamo v okrajnih blagajnah, ki predstavljajo v denarskem oziru skupne zadeve jednega okraja. Tudi jeden zastop teh občin už imamo, to so namreč župani in njih svetovalci vsacega okraja skupaj. Ta zastop bi bilo le treba okoliščinam primerno uravnati. Ta okrajni zastop pa bi izmed sebe izvolil odbor kot upravljajoči organ za vse spredaj omenjene zadeve.

Da bi pa odbor zahteval tudi potrebno eksekutivo, naj bi mu pristopil kot ud omenjeni c. kr. okrajni načelnik. Ta tako zloženi okrajni organ bi imel potem okrajno upravo v svojih rokah. Odbor bi omenjene okrajne zadeve obravnaval in sklepal, c. kr. okrajni načelnik pa jih izvrševal.

Vrhu tega bi bila naloga tega združenega okrajnega organa tudi, nadzirati občine in gledati na to, da svoja opravila prav in natančno opravljajo, ter sam s svojo močjo pomagati, ako bi jih zanemarjale.

Za pritožbe zoper ta okrajni organ naj bi se napravil pri c. kr. deželni vladi posebni odsek pod predsedstvom c. kr. deželnega predsednika tako, da bi v ta odsek dajala c. kr. deželna vlada in deželni odbor po jednako število prisednikov (svetovalcev).

Omenjeni c. kr. okrajni načelnik bi ob jednem opravljal tudi vsa državna opravila, kakor so finančne, vojaške, zdravstvene itd. v okraji.

Ako bi se politiška uprava za deželo po

tem načinu uravnala, bi se s tem ustreglo mnogim željam našega ljudstva, ki se pritožuje, da so mu zdanja c. kr. okrajna glavarstva predač; okrajna uprava bi zadobila hitro in krepko eksekutivo; občinam bi se vstvarila trdna naslomba, ter bi bil izvoljeni iz vse avtonomne zadeve obravnavajoči, ter sklepajoči odbor tudi poroštvo, da se avtonomiji ne bi krivica godila.

Pri tako uravnanej okrajnej upravi bi se bilo nadejati, da se tudi občinska uprava oživi in okrepi tako, da ne bi bilo treba zdanjega občinskega področja predrugačevati in manjšati.

To bi bil splošni obris tega, kar bi manjina k premembi zdanje politiške uprave na na vladno vprašanje svetovala. Obris podaje le bolj splošna načela ali principe. Ona si je v svesti, da bi tudi organizacija po teh načelih ne bila popolna. Zakaj dvojna uprava in vsled tega dvojni organi bi še tudi potem ostali, to je tisto, kar zdanje organizaciji večje stroške in večjo okornost v izvrševanju priza- deva. In temu se pač ne pride v okom drugače, kakor z organizacijo na prej omenjenej historiskej podlagi tako, da bi dežela proti temu, da se jej državni davki primerno znižajo, sama vso politiško upravo prevzela, da bi se pa državni vpliv varoval s tem, da bi bil deželni načelnik od države postavljen. Toda, kakor je už rečeno, po vladnej predlogi se nij nadejati, da bi se državna vlada už zdaj hotela postaviti na to stališče in tako ostane ta misel za zdaj le ideal za prihodnost.

Nasproti je pa manjina, dokler ostane sedanja politiška organizacija s c. kr. okrajnimi glavarstvi, odločno te misli, da se občin-

ska avtonomija ne sme zmanjšati c. kr. okrajnim glavarstvom na korist in zlasti, da nij dobro, ko bi se opravila iz domačega področja predevala v izročeno pod vpliv c. kr. okrajnih glavarstev, ker bi bil očividni nasledek te premembe ta, da bi se ljudstvu pota in stroški in sitnosti pomnožili, da bi se c. kr. okrajni glavarji spet v vse potrebne in nepotrebne reči mešali, kakor pod Bachom, župani pa bi postali spet, kakor so takrat bili — neplačani biriči. Tudi nij dvojbe, da bi se moralo osobje c. kr. okrajnega glavarstva zdatno pomnožiti.

V očigled tem neizbežnim nasledkom se manjini dozdeva, ako c. kr. okrajna glavarstva ostanejo, kakor so, da je najbolje, ako tudi občinski organizem nespremenjen ostane. Saj vemo, da nij vse tako slabo, kakor nasprotniki občinske avtonomije trdijo. Mnogo je občin, ki se dobro vladajo in kjer je uprava bolj pomanjkljiva, so rade tudi razmere bolj priproste, da se upravne pomanjkljivosti menj čutijo. Zatorej kaže, raje malo potrpeti, kakor občinsko svobodo, s tolikim trudom pridobljeno, iz rok izpustiti. Saj se ljudstvo vsak dan bolj izobražuje in šole, tako številne in drage — vsaj ne smejo brez koristi biti.

Manjina torej predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

- Visoki c. kr. vladi se izreka želja, da se za politiško upravo vojvodine Kranjske osnuje za vsak sodnijski okraj c. kr. okrajni urad (c. kr. okrajni komisariat) in okrajni zastop s področjem in uredbo, kakor je v tem poročilu razloženo;
- ako pa c. kr. politiški uradi ostanejo, kakor so zdaj, naj se tudi občinska uredba

Listek.

Crtice iz deželne zbornice.

I.

Ko sem v soboto dné 24. septembra 1881 stopil v redutno dvorano, se naših deželnih očetov parlamentarna produkcija še nij bila pričela. Kakor vsikdar šteló se je po galeriji mnogobrojno dijaških glav; ondu v rezerviranej loži pa je dremalo nekaj nemške naše aristokracije. Pretresel me je mraz in nekakov mrtvaški duh vsili se mi v nosnice, da sem nehoté zajecal:

„Tu je moral pred kratkim ležati mrlič!“

„Pst!“ dejal je moj prijatelj Štefan Žolna ter mi položil roko na usta, „nikar ne govori o mrličih!“

„Ali je kdo mrtev tu?“ sem vprašal.

„Da! da! Mrtva je našega deželnega zbora večina, da si sama ne vé ničesar o tem!“

Veroval sem njegovej besedi, ter se molčé vsedel v kot. V zbornici krog tistih znanih

zelenih miz bilo je še vse prazno. Prazno je bilo tudi mesto grofa Valsasinskega in prazno mesto deželnega vladnega zastopnika. Samo Ljudevit vitez Gutmannsthal-Benvenuti sedel je na skrajnej desnici z veselimi obrazom, ki je bil v čudnem kontrastu z občno melanholijsko, katera je tist dan napolnjevala vse kote in kotičke naše deželne zbornice. Gospod vitez je lahko vesel; njega so volili kranjski boljarji in zavest ima lahko, da bode v prihodnjem zbornici zopet sedel na svojem mestu. No pa so v sedanji zbornici tudi obrazi, ki jih v prihodnjem zbornici ne bomo videli več, in to tako gotovo ne, kakor gotovo vitez Kaltenegger nij več deželni glavar v tej kronovini!

Tik viteza Gutmannsthala raztezal je tanko, dolgej elegiji podobno svoje telo grof Blagaj, ter z ostro risanim svojim obrazom oziral se po vitezu, ki je sedel globoko pod njim. Iz dalje pa se je videlo, kakor da se pogovarja cerkven stolp z malo hišico, globoko pod seboj! Ta dva sta se pogovarjala, a jaz bi glavo stavil

da sta govorila o lovu jesenskem. Drugodi pa je vladala tihota. Už smo hoteli zadremati, kar se prično gibati tla pod nami, da smo menili, da hoče potres pokopati deželnega zbora življenje pod reduto ljubljansko. Ali vstopil je samo poslanec nemškega Kamnika ter posadil obilo svojo osobo tik viteza Gutmannsthala. Kot korijozum naj povemo, da omenjeni gospod poslanec denes izjemno nij nosil nikake uniforme.

V predsobah začulo se je šumenje, kakor se čuje šumenje bučel iz panja. Gospodje poslanci pričeli so počasi kapat na svoje prostore. Tu je primolčal v dvorano gospod poslanec Deu, in za njim gospod dr. Adolf Schaffer, ki ima za šibko svojo osobo prečudno sonoren in lep organ. Prilezel je tudi krški Hočevár s častljivim svojim obrazom ter kakor kamen obsedel na svojem prostoru. Za tem mirnim obrazom bi pač nikdo ne iskal toliko nemškega fanatizma, kolikor je v istini skritega za njim! Prišel je deželni sodnijski svetovalec Ledenig, ter se kakor vesten jurist

ne spreminja; visoka c. kr. vlada naj pa skrbi, da se občinam pomaga s tem, da se smejo župani pri izvrševanju svojih opravil tudi c. kr. žandarmerije posluževati, ter da jih c. kr. okrajna glavarstva radovoljno s svetom in naukom podpirajo.

L. Svetec,
poročevalec manjine.

Iz kranjskega deželnege zbora.

VIII. seja 15. oktobra 1881.

Vladni zastopnik je vladni svetovalec gosp. grof Chorinsky, ker je gospod deželni predsednik Winkler bolehen.

Prebere se c. kr. deželnege predsednika gospoda Winklerja pismo, v katerem se izreka deželnemu zboru na ukaz Nj. veličanstva presvitlega cesarja zahvala za voščilo, katero mu je izrazil deželni zbor o priliki Njegovega godu 4. oktobra t. l. Zbor je s slava-klici sprejel cesarjevo zahvalo.

Poslanec Detela in somišljeniki stavijo predlog, naj bi se ustanovila v Ljubljani kmetijska šola. Predlog s svojim podpisom podpira tudi gospod deželni glavar grof Thurn-Valsassina. —

Nujni predlog poslanca Robiča zaradi pobiranja 4% davkov se izroči, ko ga je gospod Robič jako obširno in temeljito utemeljil, gospodarskemu odseku, kateri se v ta namen pomnoži za dva uda iz finančnega odseka.

Poslanec Robič poroča v imenu odseka za pretresanje poročila deželnege odbora o §. 2 letnega poročila in nasvetuje naslednje:

1. Deželni zbor jemlje na znanje izvršbe deželnege odbora v poročilu o svojem delovanju; pričakuje pa od visoke vlade, da kmalu predloži državnemu zboru v obravnavo silno potrebno postavo zastran odpisa davka od zemljišč, po vremenskih nezgodah poškodovanih; tudi trdno upa, da deželni zastop prejme kmalu ugodni odgovor na prošnjo v zadevi naznanila o izidu izterjanja davkov po davčnih eksekutorjih in pa na prošnjo v zadevi zmanjšanja eksekutivnih stroškov pri zastankih do 5 gld. ne presežajočih; pa tudi željno pričakuje postavbe za vojvodino Kranjsko o uravnavi obrokov za vplačevanje davkov.

2. Deželni zbor naznanjeno privolnost c. kr. finančnega vodstva, da morajo c. kr. blagajne prejemati priklade k užitnini za deželne potrebščine z užitnino vred ob enem in prejeti znesek dotičnih priklad oddajati vsak mesec

deželnej blagajni, jemlje zadovoljno na znanje, deželnemu odboru pa naroča, naj pri c. kr. finančnem vodstvu dela na to:

- a) da, kadar se ponavljajo zakupna pisma ali pogodbe zaradi pobiranja užitnine, naj se v tiste postavi določilo, da se zaveže zakupnik ali dotično društvo, z zapadlim obrokom užitnine več odrajtati od le-te v popolnem znesku tudi priklade za deželne potrebščine po merilu dovoljenega dotičnega odstotka c. kr. blagajni;
- b) da dotična c. kr. blagajna prejeti znesek priklade vsak mesec sproti deželnej blagajni, oziroma dotičnim zakladom odda, in
- c) da v slučajih, kadar kaj zastane na užitnini in ž njo zvezanih prikladih, in je treba to iztožiti in s silo izterjati, naj bi to izvrševala c. kr. finančna oblast ob enem tudi zaradi zastanka na prikladih za deželne potrebščine proti povračilu dotičnih, od dolžnika nedosegljivih stroškov, kar jih na dotični zaklad pride po merilu skupnega zastanka.

Predlogi se sprejmo brez ugovora.

Potem pridejo na vrsto ustna poročila gospodarskega odseka o prošnji

- a) občine Spodnje Ložke za uvrstjenje občinske ceste od Knežje Lipe v Spodnjo Loko mej okrajne ceste. Prošnji se ugotovi in se za to dovoli 150 gld. iz deželnege zaklada, in
 - b) občine Prapreške zaradi preložitve ceste od Čateža in Velike Loke do Medvedjega hriba. Se ne usliši.
- Ustno poroča finančni odsek o prošnjah
- a) občine Vrabče zaradi naprave pota do tržaške ceste. Se dovoli 150 gld.;
 - b) Vilhelmine Zaplotove za miloščino. Se dovoli 30 gld.;
 - c) deželnih uradnih slug in sekcijekega sluga zaradi stanovanj. Se odbije.
 - d) občine Kamniške zaradi podpore za preložitve Klanca. Se odbije.

O prošnji sadjerejskega društva v Vipavi za podporo iz deželnege zaklada predlaga finančni odsek po g. vitezu Gutmannsthalu, naj se ne usliši.

Dr. Vošnjak predlaga, naj se z ozirom na veliko korist dovoli 100 gld.

Poslanci Lavrenčič, Pakiž in Svetec prošnjo in predlog g. dr. Vošnjaka gorko podpirajo. Dežman pa nasprotuje z njemu navadno služničimi jačnimi izgovori.

Dr. Vošnjak dokaže, da so vsi od g. Dežmana navedeni izgovori ničevi in da g. Dežman nasprotuje njegovemu predlogu le zaradi tega, ker bi ta predlog donasal narodu korist, končno dr. Vošnjak svetuje Dežmanu, naj vsako jutro prebere svoje „proklete grablje“. Na to dr. pl. Schrey ves razjarjen zakliče zaničljivo: „Pfui!“ Dr. Vošnjak protestira proti takemu omikanega človeka nedostojnemu vedenju. Dr. Zarnik pa pravi, da ta „pfui“ velja gotovo le „prokletim grabljem“ in tedaj naj se g. Dežman zanj zahvali. Predlog dr. Vošnjaka se ne sprejme.

Prošnje učiteljev okraja postojnskega, bistriškega in senožeškega za draginske doklade se izročé deželnemu šolskemu svetu s priporočilom.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. oktobra.

Naš presvitli cesar se je podal na Ogrsko v Gödölle: nekateri listi menijo, da se bode tam nadaljevalo razgovarjanje o nasledniku Haymerlovem. Bajne ostane cesar delj časa tu in vsled tega, da se je odložil shod z ruskim carjem za več tednov. Drugi listi pa zopet vedó povedati, da se vladarja kmalu snideta. — V ministerskem svetu se je bajne ukrenilo, da se delegacije snidejo v 26. dan t. m. — Zopet se poroča o shodu laškega kralja z avstrijskim in nemškim cesarjem in sicer naj bi ta shod bil manifestacija proti slučajnej francosko-angleške alijanci.

Mnogo se je pisalo, da se ljudstvo v Dalmaciji ustavlja z vso močjo novačenju. Zdaj se poroča iz Zadra, da se je novačenje domobrambovcev vršilo v 14 občinah okraja kotorskega prav mirno.

Vnanje države.

Iz Petrograda se poroča, da se je car preselil v Gačino in bajne radi tega, ker nij prave varnosti v Petrogradu.

„Veliko ministerstvo“, kakor označujejo v Parizu bodoči kabinet Gambetta, se še nij porodilo, vendar se večina listov peča s tem. Gambetta je bajne v razgovoru z Grevyjem od bil ponudbo sestaviti kabinet tako dolgo, dokler ne dá votuma zbornica. Listi prinašajo uže imenik ministrov. — Še zdaj nij gotovo, ali je obiskal Gambetta Bismarka ali ne,

V Rimu so se praznovali romarski prazniki. Tisoč romarjev, torej polovico navzočih, je obiskalo v soboto grob Pija IX. Romarji so polagali vence na umrlega papeža grob. Beneški patrijarh je govoril Pija IX. proslavljajoč govor. Vse se je vršilo mirno. — Romarji so izvršili Leonu papežu adresu,

takoj pogreznil v tiskovine, ki so take dneve pred vsakim poslancem nakopičene. In tako so prišli vsi drugi (samo gospod Laschan je priskakljal), ki nijso vodniki, temveč samo politični bogovi druge vrste. Bilo je kakor v Ilijadi; naprej se podajo v boj Ajanti, Odiseji Menelaji, in še le končno prihrume Agamemnon, Diomed in nebeški Ahilej!

A končno prišel je tudi — gospod Dragotin Deschmann. Pri vходу je obstal, povzdignil življenja trudni svoj obraz ter se nekako plašno ozrl po zbornici. Morda ga je prešinila zavest na politične smrtne grehe, ki jih je storil toliko in tolikokrat v tej dvorani! Potem je stopal mej svojimi nemškimi prijatelji, jim zaspano stiskal roke, ter bil ilustracija k znanej Jenkovej pesni:

Moj duh je temen in molči,
Nikomur nič ne govori.

Na galeriji pa je zakipela kri v mladih dijaških srcih in strupeni pogledi so švigali na političnega Diomeda nemške kranjske stranke. Ta mlada kri je še vedno taka, kakor nekaj.

Ko sem v dijaških svojih letih iz galerije gledal v redutno dvorano ter poslušal tirade, s katerimi je gospod Deschmann napadal slovenske naše namere, tedaj ga v celej deželi nij bilo človeka, da bi ga bolj sovražil, kakor sem sovražil jaz tega ponemčenega Slovence! Čas hiti! Gospod Dragotin Deschmann moral mu je tudi plačati svoj tribut. In zdaj je mož star, črni lasje so beli postali in hoja sklonjenega telesa postala je nekako sumnjivo plazeča. Kadar leze gospod Dragotin Deschmann takisto počasi po zbornici, tedaj ima navado, da si zakrije z roko čelo, kakor da bi premišljeval in se čudil, da je zagazil v take razmere. Gledalcu, ki tega poslanca melanholično prikazen iz dalje opazuje, ki opazuje tisto večno pritiskanje trudne roke k zamišljenemu čelu, vrine se nehoté zavest, da mora gospoda Dragotina Deschmanna prav mnogokrat glava boleti. Z jedno besedo: utis gospoda Dragotina Deschmanna je jesensko tužen! Kdor ga je gledal od nekdanj, kako je v žirovskeje svoje vstrajnosti političnemu Sisifu jednak valil ger-

manstva kamen na slovensko goro in kdor ga gleda še zdaj, kako da ta kamen (ki mu je ravnokar spodrknil proti vznožji) zopet hoče valiti navzgor, storiti se mu mora milo, da je toliko slovenske delalne moči potratilo se pri tako nevhvaležnem delovanju! —

Jesen se je pritihovala v deželo in ž njo prišel je tudi kranjski deželni zbor. V istini sad dolgočasne jeseni je ta zbor. Tisto premnogo plešastih glav, sklonjenih teles, počasne lene hoje, in tihe govornice spominajo človeka, da se bliža temu zboru tist čas, ki se imenuje zima. Jesensk list je ta deželni parlament, in uže so oblaki zbrani na njem, iz katerih bode padel beli sneg, ter zapadel kranjsko deželno zbornico. In to čutijo tudi gospodje poslanci. Nikjer nij več tiste agilnosti, ki je vladala kdaj. Še celo gospod dr. Schaffer, ki je bil nekdanj kakor živo srebro, sedi zdaj mirno na svojem prostoru, kakor ptica na veji, katero sta na poti proti gorkemu jugu prehitela sneg in zgodnji mraz. Čas hiti! —r.—

katero je prebral beneški patrijarh. Papež je poslušal stoje in potem odgovoril na njo: Pozdravil navzočne in jih opominal naj ostanejo katoliški, svoj govor pa je končal: „Naše orožje je duševne nravi, mi bomo zmagali. Blagoslovjam vas in v vas Italijo, našo domovino.“ — „Montags-Revue“ hoče vedeti, da se skoro gotovo poda Umberto v Avstrijo k shodu z avstrijskim cesarjem. „Sonn- und Feiertags-Courier“ pa poroča, da se je iz Milana poslalo kralju pismo, v katerem se svari pred posledicami, ki bi nastale za njegovo krono in osobo, če nastopi onečesajujočo pot na Dunaj.

Iz Afganistana se poroča, da so Emirove čete zasele Herat. Glavni del angleške vojne je odšel, le jedna brigada je ostala v Quettahu.

Velika razburjenost vlada v Irski zaradi tega, ker so Parnella zaprli. Gladston in minister za notranje zadeve dobivata pretilna pisma; vseh ministrov stanovanja straži policija. Razna irska društva v Londonu nameravajo napraviti meetinge, na katerih se bode izražala razjarjenost o priprtju Parnella. Parnell se je izjavil: če vlada prepove javno postopanje lige, osnovalo se bode tajno društvo z istim namenom. Parnell se v ječi peča s tesarstvom, katero si je priučil v mladosti. — V Limericku so se v 16. dan t. m. godili nemiri. Množica je napadala policijo in vojake. Slednji so posegli po orožju in na obeh straneh je bilo obilo mrtvih in ranjenih. Tudi v Dublinu so se vršili izgredi.

Dopisi.

Izpod Moskve 10. okt. [Izv. dop.] (Nikolaja Vasiljeviča Gogolja) se vé da znate. Velik pisatelj, oče nove literaturne šole v Rusiji, katera se zove šola smeha in humora. V 4. dan septembra postavili so mu v njegovej ožjej domovini — Malorosiji spomenik. Slavnost bila je v mestu Njezinu, katero najdete po železnici iz Moskve v Kijev, in sicer ne daleč od tega slovanskega Rima. Odbor, prevzemši nase to patrijotično delo, nabral je v teku ne mnogih let okolo devet tisoč rubljev, iz kojih je na spomenik iz granitne osnove in prekrasnega mramornega oprsja*) potračena polovina, druga pa bo obrnena na zaloge imena pisatelja ali na vredno narodno izdanje njegovih bezsmrtnih tvorenj. In če vam še povem, da se na treh plateg granitne kolone bero sledeči nadpisi: na 1. „Opredeljeno mi čudno vlastjo, ozirati življenje čez vidni svetu smeh in nevidne, neznane mu solze“ — na 2. „Rodil se je v Malorosiji 19. marca 1810. leta, odgojeval se je v gimnaziji visokih nauk kneza Bežborodka v Njezinu od 1821.—1828. leta, umrl je v Moskvi 21. februarja 1852. leta, pokopan je v Moskovskem Danilovem samostanu“ — na 3. „Gogolj“, bilo bi vse, kar se prav za prav tiče spomenika; pa vsaka reč ima še svoj daljni blesk. O tem daljnem blesku Gogoljevega spomenika povem vam še nekaj. V njem se prelepo reflektira tečenje naših političnih in literaturnih strank, o katerih vam bode morebiti drago kaj zvedeti. —

Na praznik prispelo je mnogo deputacijov, posebno pa se je odlikoval Kijev svojimi gosti. Za obedi se tudi pri nas mnogo govori, i tak je za praznično mizo najprej ustal urednik „Zarje“, kijevskega poljsko-židovskega lista. Ta veliki mož je mej drugim rekel tudi sledeče: „Mi smo „mrtve duše“ (**), ker ne živimo po svojem, to se pravi, ker nimamo

polne svobode misli i političnega življenja“. Kakor vidite, ta gospod nijma slabega vkusa.

Drug kijevski Perun grmel je: „Gogolj se je boril proti evropejstom in slavistom. Pa evropejisti tedaj niso mogli dati odpora slavistom, venec njihove zgrade še nij bil okončen. Mi pa se trudimo posloviti se od slavistov in pojdemo svojo pot.“ Vse je fraza, in sicer nerazumna ali pa lažnjiva fraza! Če je „venec zgrade“ kmetska svoboda, na katerej so osnovane vse reforme prošlega carstva, ta zares najlepši venec v zgodovini ruskega naroda gre lično umršemu carju in njegovim najbližjim svetnikom, koji pa so bili vodje moskovske politike. Laž ima kratke noge, ne daleč dojde ta gospoda.

Še drug kijevski deputat, čislom, kakor vidite, tretji, napil je prezabavno napitnico: „Gogolj je odgojil svoj poetični talent na maloruskih, narodnih pesnih — za svobodo maloruskega jezika, za svobodo Malorosije, rodivše Gogolja.“ Tendenciozna nepristojnost in predrznost dosegla je krajne meje, vzdignol se je Rus in bogatirsko vsklikol: „Za Rusijo, vzgojivšo Gogolja in za ruski jezik, na katerem so napisana tvorenja Gogolja!“ Gromoglasno „ura“ mnogobrojnega odbornega književnega ruskega občinstva posledovalo je za to zdravico.

Kje je zdržanost in moško vedenje, na ruskej ali na poljsko-židovski strani, si sami lahko urazumete; kar se pa tiče literaturnega separatizma, moskovski in ruski list „Sovremennija Izvēstija“ pravi tako-le:

„Gogolj je bil čist Maloros, pa on nij silil se ustvariti malorosijsko literaturo, pač pa je obogatil rusko, in to je tem čudneje, ker Gogolj je visoko cenil poetično globino in krasoto malorosijskega narodnega jezika.

„Ozkim, komaj vidnim potokom protila se je cerkovno-slavjanska literaturna beseda izpod pera sv. Cirila in Metodija v IX. stoletji. I malorosijskim in beloruskim in novgorodskim i suzdalskim govorom pitalo se je rusko knjižno slovo v sledečih stoletjih. Širokim valom razlilo se je, napolnjeno živimi govori, naposled odkrilo je svoj omrtveli cerkovno-slavjanski pokrov in poteklo je živim studencem pod Lomonosovim, karamzinom, Puškinom in Gogoljem. Nij več literaturnega cerkovno-slavjanskega jezika, nij več in ne more biti ravno tak tudi literaturnega malorosijskega, velikoruskega, novgorodskega, suzdalskega ili kacega družega narečja-jezika. Ruski literaturni jezik preliha se zdaj uže za valove Dunaja, kjer srbski in bolgarski jezik stojita k ruskemu na istej stopinji z maloruskim, beloruskim in drugimi narečji. Pa to še nij vse: mi smo prepričani, ka ruski literaturni val rano ali pozno dokati se i tje, v domovino slavjanskih prvovestnikov, tje

Gdje, zemlju ogibaja,
Šumit struja egejskih vod.“

Peterburško in rusko „Novoje Vremja“ k tej prekrasnej repliki, katero pa gospodje kijevski pevci nove „Zarje“ morebiti tudi nazovó „odpor“, pribavlja svoje lakonično, mnogo znamenete „Sapienti sat...“

Domače stvari.

— (Šestoletnico združenja kranjske vojvodine s presvitlo habsburško rodovino) se bode v prihodnjem letu slovesno obhajala. Po nasvetu g. barona Apfaltrerna je bil v poslednjej seji deželnega zbora izvoljen odsek 5 udov, da poročajo deželnemu zboru, kako naj se slavnost dostojno

praznuje. Odsek je sklenil zboru nasvetovati, da se v dokaz udanosti zida kranjski muzej z imenom Rudolfinum in da se odloči 50.000 gl. za napravo deželne hiralnice.

— (Deželni zbor kranjski.) Denes pride mej drugimi predmeti tudi upravna reforma na vrsto. Poročilo naših „tajčkrajnarjev“ po domače nemškutarjev sestavljeno po baronu Apfaltrernu napada Taaffejevo vlado in osobno deželnega predsednika Winklerja. Pričakujemo, da se ne bode seja končala brez jako živahne debate. Pričakujemo pri tej priliki, da bodo naši poslanci nemškutarjem povedali to, kar jim gre.

— (Kontrolni zbor) deželnih brambovcv v Ljubljani vršil se bode 20. t. m. ob 9. uri v brambovskej vojašnici na Rimskej cesti. Priti imajo k njim brambovci vseh razredov, kateri niso bili to leto v aktivnej službi. Oproščeni so le isti, kateri so bili letos iz aktivne armade uvrsteni k brambovcem in isti kateri uže služijo drugo leto pri brambovcih.

— (Nehumanitarno.) Zadnjo soboto popoldne je mej 1. in 2. uro lil neprestano dež. Pred licealnim poslopjem je stalo nad 150 otrok večinoma brez dežnikov od 1/2 2. uže v največjem dežji. Ali stoprv ob 3/4 2. so se šolska vrata odprla in dečki so popolnem mokri morali notri iti. Akoravno je ukazano, da se vrata odpro stoprv ob 3/4 2. uro, bila bi se pač lahko s človekoljubnega stališča v takem izrednem slučaju napravila izjema v interesu zdravja učencev.

— (Glasbena šola.) Ljubljansko filharmonično društvo, katero je dozdej s po močjo državne, deželne in mestne podpore vzdrževalo glasbeno šolo za petje, klavir in gosli je zdaj otvorilo še šolo za trobce, v kateri se bode poučevalo na flavti, oboji, rogu fagotu, klarinetu, trombi, rogu in turmi. Mesčna ukovina na tej šoli znaša za društvenike 1 gl. za druge 2 gld.; ubožni učenci pa se sprejmo brezplačno. Oglašati se je za vstop od polujedne do polu dveh popoldne pri glasbenem ravnatelji filharmoničnega društva g. Nedvėdu v Knežjem dvorci v Gosposkih ulicah. Ker nij z lepo mesta kakor je Ljubljana, v katerem bi bila instrumentalna glasba tako zanemarena kakor pri nas, je želeli, da se bo ljubljanska mladina izdatno posluževala te ugodne prilike, da se priuči kakemu trobilu. Le na ta način bode mestu kedaj mogoče, brez silnih novčanih žrtev osnovati svojo meščansko glasbo.

— (Tatje so ukradli) zadnji petek v noči g. Sovanu z njega vrta uže tretjikrat iz treh panjev satovje z medom. Tatje so najbrže zlezli preko zidu, kjer meji vrt napram Bethovenovej ulici.

— (Ustrelil) se je vojak novinec 26. polka veliki knez Mihajl v ponedeljek popoldne v vojašnici na Žabjaku. Ustrelil se je s puško v glavo, in bil takoj mrtev.

— (Zidar je padel z odra) prvega nadstropja pri g. Perlesa hiši, ki se zida v Fabriških ulicah, zadnjo soboto popoldne, ker ga je napala božjast, in se nevarno poškoval. Prenesli so ga v bolnico.

— (Goriški gimnazij) šteje letos vseh 8 razredih 360 učencev. Dva oddelka ima samo I. razred, ki šteje 88 učencev. VII. Vrazredu je 27 učencev.

— (Ponarejevalce bankovcev) so zasačili pri Lahovčah. Baje so iztaknili pet tacihi tičev, ki so se pečali s tem prepovedanim poslom.

*) Glavni spomenik, dostojen velikega pisatelja velikega naroda, dobo Gogolj v Moskvi. Zbirka na njega začela se je lani na svečanosti o spomeniku Puškina.

Dop.

**) Tak zove se največji trud Gogolja.

Dop.

Dunajska borza 18. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld.	75	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	90	"
Zlata renta	94	35	"
1860 drž. posojilo	132	50	"
Akcije narodne banke	833		"
Kreditne akcije	376	50	"
London	118	20	"
Srebro			"
Napol.	9	36 1/2	"
C. kr. cekini	5	57	"
Državne marke	57	65	"

Zahvala.

Našemu nepozabljenemu prijatelju **Vekoslavju Venierju**. V imenu vseh udov „Katoliške družbe rokodelskih pomočnikov“, posebno pa Tvoji prijatelji **Mihelič, Mihelčič, Aleš, Jeretina, Teiersu, Pogačnik** in **Rebek** se zahvaljujemo za srčen pozdrav in Ti kličemo:

Zdrav stvuj!

V Ljubljani, 18. oktobra 1881.

Lovro Češnovar,
starosta.

(590)

Zahvala.

Za obile dokaze odkritosrčnega sočutja mej boleznijo in o smrti našega dragega, iskreno ljubljene soproga, oziroma očeta, brata in svaka, gospoda

Frana Pakiča,

c. kr. stotnika in poveljnika c. kr. deželno-brambovskemu lovskemu bataljonu Novomeškemu št. 24,

za krasne darovane vence, osobito one vele-slavnih častnikov c. kr. deželno-brambov-skega lovskega bataljona Novomeškega št. 24, kakor tudi za toli obilo spremstvo k grobu, izrekamo vsem p. n. udeležencem najglobokejšo zahvalo

(593)

žalujoči ostali.

Restavracija Kavčič

po leg nunskega samostana,
imenovana tudi

„gostilna pri vrtnarji“.

Sl. občinstvu naznanjam, da sem 15. t. m. odprl zgoraj navedeno restavracijo; pri meni se bode dobivala najboljša postrežba, dobro vino, Kozlerjevo carsko pivo, okusna jed in po ceni, ter bodem v obče skrbel, da bo vsak gost v njega zadovoljnost postrežen. Sprejme se tudi abonement na kosilo in večerjo. Nadejajoč se obilega pohoda od strani sl. občinstva in svojih prijateljev, priporoča se udani

J. KAVČIČ,
restavratör.

(594—1)

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodeci, migrēno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v prsih, mastno zgago. Telo se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kislino. Davci in tifusu vzamejo vso zlobnost in vročino, če se zavživajo po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar **g. J. Svoboda** v Ljubljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—42)

Št. 11.259.

(573—3)

Razglas.

Dné 1. novembra l. 1881 se bode nova mestna glavna klavnica odprla in javnej porabi prepustila. Da se tedaj natančni ogled živine, žive in zaklane omogoči, se v smislu sklepa mestnega zbora dné 20. julija l. 1881 očitno naznani, da je od zgoraj navedenega dneva naprej klanje goveje živine, prašičev, telet, ovac, ovnov, koz, kostrunov, jagnjet in kozličkov obrtnikom, ki se s klanjem pečajo, in tistim gostilničarjem, ki govedino in klavno živino za javni použitek koljejo, jedino in samo le v tej javnej klavnici dovoljeno. Vsa za očitno prodajo in javni použitek v ljubljanskem mest-

nem okrožji namenjena goveda in klavna žival sme se torej le živa v mesto upeljati.

Vsako v mesto upeljano zaklana govedo ali klavna živina, kakor tudi posamezni kosi upeljanega presnega (frišnega) mesa zgoraj omenjenih živinčev, dalje vsaka v okrožji mesta Ljubljane same zunaj nove klavnice za javni použitek zaklano govedo ali klavna živina in posamezni njeni deli, bodo se brez milosti odvzeli in ako dopustljivo na korist ubožnega zaklada prodali, osebe pa, pri katerih se žival ali meso dobi, bodo po cesarskeji postavi od 20. aprila leta 1854 v denarji s 5 gld. do 100 gld. ali pa z zaporom od 1 do 20 dni kaznovane.

Zasebniki, ki za lastno domačo rabo koljejo, smejo to zunaj javne klavnice le tačas storiti, če si za vsako živinčev, ki je nameravajo zaklati, dovoljenje mestnega magistrata, katero se brezplačno dobi, preskrbe.

Teleta in prašiči smejo se le nezvezani v zato napravljenih vozéh na prodaj in za klanje v mesto vpeljati.

Plačila za porabo klavnice določi naslednji tarif.

I. Klavnina.

Od vola, bika, krave	2 gld.	—	kr.
„ prašiča težkega nad 20 kilogramov	—	80	„
„ prašiča težkega menj kakor 20 kilogramov	—	40	„
„ teleta	—	50	„
„ ovce, ovna, koze, kostruna	—	40	„
„ jagnjeta	—	10	„
„ kozlička	—	10	„

II. Hlevščina

na dan od jedne živali po pretečenih 24 urah.
Od goveda za dan in noč ali samo za noč 10 kr.
„ klavne živine razen kozlička 3 „

III. Vaga.

Od voia, bika, krave	20 kr.
„ prašiča	15 „
„ teleta	10 „
„ ovce, koze itd.	5 „
„ 1 do 500 kilogramov mesa, kož, loja, od vsakih 100 kilogramov	4 „
„ Od 500 kilogramov naprej od vsakih 100 kilogramov	3 „

Množina pod 100 kilogramov računi se za celih 100 kilogramov.

Tarif za porabo ledenice v klavnici ostane nespremenjen, kakor je za porabo ledenice na cesarja Jožefa trgu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 19. septembra 1881.

Župan: Laschan.

Umrli so:

14. oktobra: Martin Vornaher, krojač, 74 let, Poljanske ulice št. 47, za oslabejem možganov. — Neža Rovar, gostinja, 75 let, Karlovska cesta št. 7.
V vojaški bolnici: 12. oktobra: Josip Zenz, 21 let, za plućnico.

(389—26)

slabe zobe

Kdor hoče

ohraniti, izpale nadomestiti z umetelnimi, dobi sovet in pomoč pri Ehrwerthu, zdravniku za zobe.

Dobra, zanesljiva, srednje starosti

kuharica,

zmožna slovenščine in nemščine in z dobrimi spričevali, se sprejme v graščini na deželi. — Kje? pove opravništvo tega lista. (591—1)

Velika razprodaja

s 50 % odpusta.

Cene ure.

Jaz razpošiljam proti poštnemu povzetju in če ne ugaja pošiljatev, dam denar nazaj, vsako naročilo je torej

neriskirano.

- 1 oolinder-ura od srebernega nikla z verižico, prej gld. 12, zdaj gld. 5.25.
- 1 ura na sidro od srebernega nikla z verižico, prej gld. 15, zdaj gld. 7.25.
- 1 sreberna remontoire-Washington z verižico, prej gld. 30, zdaj gld. 15.
- 1 pravo sreberna ura na sidro s patentiranim kolesjem in verižico, prej gld. 25, zdaj gld. 11.25.
- Zlata ura za gospé, prej gld. 40, zdaj gld. 20 z vratno verižico.
- Zlate remontoirs, prej gld. 100, zdaj gld. 40.

Garancijska 5 let.

(569—2)

A. FRAISS,

Wien, Rothenthurmstrasse 9, gegenüber dem erzbischöflichen Palais.

NAJBOLJŠI PAPIR ZA CIGARETE JE LE HOUBLON

FRANZOSKI IZDELEK.

!! SVARI SE !!

PRED PONAREJEVANJEM.

Ta papir je pravi samo tedaj, ako ima vsak list znamenje LE HOUBLON in vsak karton spodaj stoječe varstveno znamenje in signaturo.

Cawley Henry
Propriété du Brevet.

CAWLEY et HENRY, jedini fabrikantje PARIS.

Bergerjevo medicinično mjilo iz smole (Theerseife),

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim vspehom zoper

izpuščaje na životu vsake vrste,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — Bergerjevo mjilo iz smole ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega drugega mjila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se prekanjenju izogne, zahteve naj se odločno Bergerjevo mjilo iz smole ter naj se pazi na zuano varstveno marko.

Kot milejšje mjilo od smole za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper izpuščaje na glavi in koži otrok in kot nepresežno kosmetično mjilo za umivanje in kopanje pri vsakdanjej rabi služi

Bergerjevo glicerín-mjilo od smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši.

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL v OPAVI.**

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarnih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. V Kočevju J. Braune. V Krškem J. Bomeker. V Idriji J. Wario. V Kranju K. Šavnik. V Litiji Jos. Beneš. V Novem mestu D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek. V Vipavi A. Konečny. (22—19)